

5.3 Božstvo Svarožic-Redigast ve Spalatinově kronice z roku 1530.

O Riedegosti a jejím výsadním postavení se zmiňuje také další významný autor této doby, Adam Brémský, kanovník v Brémách a vyučující v Magdeburku. Jeho kronika nazvaná *Činy biskupů hamburského kostela*, sepsaná někdy mezi lety 1066–1085, v zásadě navazuje v líčení dějin regionu tam, kde Dětmár rokem 1018 skončil. Zatímco Dětmár soustředil svou pozornost ponejvíce na Srby, Stodorany a posléze na Lutice, Adam se ve svém líčení dějin hamburské diecéze nejvíce zmiňuje o severněji položených Obodritech, byť Lutici do Adamova obzoru spadali rovněž. Velice cenná je rovněž skutečnost, že Adam neznal jak dílo Dětmárovo, tak ani starší kroniku Widukindovu. To je podstatné zejména ve zprávě o hlavní svatyni lutického kmenového svazu, kde se Adam faktograficky s Dětmárem setkává, ale jejich zprávy se příznačně odlišují. Předně jde o názvy hradiště samotného: zatímco Dětmár jej nazýval *Riedegost*, Adam ho uvádí pod názvem *Rethre*. Boha zde uctívaného, jehož známe již jako *Zuarasici*-Svarožic, pak Adam jmenuje *Redigast*, což nápadně připomíná jméno hradiště samotného u Dětmara: *Riedegost*.

Je možné, že si Adam vyložil jméno místa jako jméno tam uctívaného božstva? Nebo něco špatně pochopil Dětmár? Dětmár i Adam se každopádně shodují v hodnocení místa jako takového: jednalo se o hlavní svatyni kmenové federace, kterou ovládali Rataři, „nejmocnější ze všech“.¹⁹⁹ Shodují se i v situování hradiště na ostrov obklopený jezerem, rozcházejí

5.4 Božstvo „Radgost“ v knize Jana Středovského z roku 1710.

se však v počtu bran: zatímco Dětmár hovořil o „třírohém hradišti“, Adam uvádí bran devět.²⁰⁰

Adamův název hradiště *Rethre*, jenž se běžně přepisuje jako *Retra*, je patrně odvozen právě od jména kmene Ratarů, kteří, jak jsme uváděli, drželi nad centrální svatyní kmenové federace patronát. Ale i jméno *Redigast* (u Adama božstvo), popřípadě *Riedegost* (u Dětmara hradiště), také může být jednoduše odvozeno od ratarského etnonyma. V literatuře se každopádně běžně přijímají oba názvy a o hradišti je tak referováno jako o *Riedegosti*-*Retře*, zatímco o tamním hlavním božstvu se hovoří jako o *Svarožici*-*Redigastovi* – respektive často nesprávně, „počeštěně“, *Radegastovi*.

Jméno *Svarožic*, jak jsme už uváděli, znamená jednoduše „syn *Svarogův*“. Adam jej však uvádí pod novým jménem: podle brémského kronikáře je v *Retře* „vystaven velký chrám démonům, jejichž knížetem je *Redigast*“. Dětmár ani Adam hradiště a svatyni neviděli naživo, Adamův neznámý informátor mu však poskytl patrně méně hodnotné informace, než jakými